

Kázání: 248. Omlouvat se není třeba

Kázání

Omlouvat se není třeba

1. čtení: Izajáš 61, 1 - 3

1 Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění,

2 vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící,

3 pozvednout truchlící na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje. Nazvou je „Stromy spravedlnosti“ a „Sadba Hospodinova“ k jeho oslavě.

2. čtení: Lukáš 4, 14 - 21

14 Ježíš se vrátil v moci Ducha do Galileje a pověst o něm se rozšířila po celém okolí.
15 Učil v jejich synagógách a všichni ho velmi chválili.
16 Přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagógy a povstal, aby četl z Písma.
17 Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno:
18 „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu,
19 abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“
20 Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny.
21 Promluvil k nim: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“

Sestry a bratři, celá Amerika netrpělivě čekala a celý svět byl zvědavý, co asi nově zvolený prezident řekne ve svém prvním projevu při inauguraci, jaké si vytýčí priority, co bude chtít zařídit, co napravit a co změnit. „Právě začíná zlatý věk Ameriky,“ prohlásil 78letý lídr Republikánské strany na úvod proslovu v budově Kongresu. Spojené státy podle něj od tohoto dne budou vzkvétat a budou respektovány na mezinárodní scéně.

Polovina Američanů mu tleskala a polovina sledovala projev s obavami. U nás v Evropě je, zdá se, těch, kdo mají z dalšího vývoje obavy, ještě o něco víc. Není divu, protože prezident otevřeně mluví o tom, že cesta k americké velikosti povede na úkor cizích zemí, ať už spojenců, nebo konkurentů. Vypadá to, že se kolo dějin po několika desítkách let otáčí poněkud jiným směrem a těžko předvídat, jak bude jízda našeho světa v příštích letech vypadat.

Nejsme tady ale na politologickém sympoziu, a tak si ani nedělám ambice další vývoj nějak předvídat.

Jako kazatele mne ale zaujalo kázání biskupky episkopální církve při inaugurační bohoslužbě. „Ve jménu Božím vás žádám, abyste se smiloval nad lidmi v naší zemi, kteří se nyní bojí,“ oslovila prezidenta, který seděl v lavici před ní. Aby byl národ jednotný je podle biskupky nezbytná čestnost, pokora a důstojné zacházení se všemi lidmi tak, „že je nebudeme zesměšňovat, ponižovat nebo demonizovat“.

Nový prezident po bohoslužbě biskupku označil za radikálně levicovou a jeho tvrdou odpůrkyni; vzápětí dodal, že by se měla omluvit.

Když se tak pročítám evangelií, nemohu si pomoci, ale vypadá to, že Ježíš byl nejspíš také radikální levičák.

Vezměte si třeba takové kázání na hoře, jak nám ho zaznamenal evangelista Matouš (5. kap.): Blahoslavení chudí, plačící, umlčení, trpící... Nemám pochyb o tom, že ho král Herodes a chrámová aristokracie považovali rovněž za tvrdého odpůrce. Faktem je, že ale žádnou omluvu nepožadovali, nýbrž rovnou Ježíše ve vhodný čas zatkli a popravili. V tomhle je Amerika bezesporu na lepší úrovni než starověká Římská říše; nevím o tom, že by odvážná biskupka byla snad zatčena.

V dnešním textu z Lukášova evangelia jsme četli o tom, jak Ježíš zahájil svou veřejnou činnost. Zatím to není patrné, ale zanedlouho se učedníci od Ježíše dozvědí, že je Mesiášem, což v překladu jednoduše znamená, že je očekávaným králem. „Pověst o něm se rozšířila po celé Galileji, učil v synagógách a všichni ho velmi chválili.“ To není špatný začátek kariéry! Podstatné ale bude, jakou

řeč si připraví pro svůj první významný projev. Podle toho se teprve pozná, jaké si vytýčil priority, o co bude usilovat a co bude chtít změnit.

Ježíšova první řeč bude tedy něčím na způsob inauguračního projevu. Pronese ji v nazaretské synagóze. Kde jinde než v synagóze, kterou navštěvoval od útlého mládí. Kde jinde se dá očekávat přiléhavý popis situace a vize budoucnosti. Ježíš převezme svitek Izajášova proroctví a najde v něm pasáž, kde prorok oznamuje, že je pověřený vyhlásit Hospodinovo milostivé léto, jinak také Jubilejní rok Hospodinovy přízně, kdy chudí přestanou chudnout, zajatci a otroci jsou propuštěni a všelijak nemocným a postiženým je pomozeno.

„Dnes se tahle vize naplnila,“ dodá Ježíš stručně. Jako bychom slyšeli přítomné novináře a agenturní zpravodajce jak se hned vzápětí dohadují, co bylo řečeno, co zůstalo mezi řádky a co chtěl Mistr vyjádřit aniž to vyslovil.

Ve své fantazii si můžeme představit, jak v Jeruzalémských novinách hned následující den nějaký známý komentátor vyzdvihne skutečnost, že rabbi Ježíš se otevřeně přihlásil k dávné Mojžíšově vyhlášce o Jubilejním roce milosti. Každý padesátý rok má podle této vyhlášky dojít k propuštění všech otroků, k prominutí všech dluhů a k navrácení půdy zbankrotovaných hospodářů zpátky jejich potomkům.

Je to rok, kdy se vše navrácí do původního harmonického stavu. Rok osvobození a obnovy. Země a lid patří Bohu, nikdo nemá být trvale zotročen, nikdo nemá být trvale zbaven zdroje živobytí. Každých 50 let se celá společnost znovu ustavuje na základním principu svobody.

„Jestliže tuhle vyhlášku rabbi Ježíš učiní středem svého stěžejního proslovu, pak můžeme brzy čekat revoluci,“ dodává komentátor Jeruzalémských novin, „ostatně ještě nikdy v dějinách ke slavení Hospodinova milostivého léta nedošlo. Mocní nic odpouštět určitě nehodlají a dopřát lidem svobodu by bylo proti jejich zájmům.“

Přestavme si, sestry a bratři, jak v nějakém jeruzalémském týdeníku pár dní na to vyjde článek známého politologa, který v reakci na citovaný komentář připomene, že rabbi Ježíš nečetl přímo z vyhlášky týkající se Jubilejního roku milosti, tak jak je uvedena ve třetí knize Mojžíšově (25. kap.). Ve svém projevu se nestavěl do role znalce zákona, který by s prstem na liteře nemilosrdně tepal ty, kdo by měli s naplněním striktního požadavku problémy.

Ježíš se stylizuje do postavy proroka Izajáše, který byl Bohem pověřený, aby bez ohledu na to, zda se to bude mocným líbit nebo ne, tuhle vyhlášku implementoval, neboli uvedl do praxe. Ne až někdy, ale dnes, tady a teď.

Jako když vidíme titulky, které zaplavily noviny v následujících dnech: RABBI JEŽÍŠ TVRDÍ, ŽE JUBILEJNÍ ROK MILOSTI UŽ NASTAL A TO BEZ OHLEDU NA TO, ZDA JEJ UZNAJÍ KNĚŽÍ, KRÁL NEBO ŘÍMSKÁ POSÁDKA! nebo KDO ODPOUŠTÍ A PŘEJE DRUHÝM SVOBODU, ŽIJE V JUBILEJNÍM ROCE MILOSTI, VYHLAŠUJE RABBI JEŽÍŠ.

Sestry a bratři, odložme nyní pomyslnou svodku zpráv uveřejněných v jeruzalémských tiskovinách a zkusme provést vlastní analýzu pro naši dobu. Ježíš skutečně není zákoníkem, který by šermoval paragrafy a nesmlouvavě zavrhoval ty, kdo se v paragrafech ztrácejí. Tohle není jeho program.

Však se také zákoníkům hrubě nelíbilo, že bere lidská provinění příliš na lehkou váhu. Hříšníků je třeba se stranit, nemít s nimi nic společného a když na to přijde, třeba je i nějak uklidit ze světa, vyloučit, ukamenovat, nebo tak něco. Čím méně hříšníků, tím lépe. Ježíš si prý všelijaká podezřelá individua připouští příliš k tělu. Nechá se hostit od lidí, s nimiž nikdo nechce mít nic společného, a ženě hříšnici dokonce řekne, že jí neodsuzuje.

Místo zdviženého ukazováku a zachmuřené tváře všude káže o tom, že Jubilejní rok milosti, očekávané Boží království, už začal. Jde jen o to vzít to na vědomí, přidat se a ztotožnit se s pravidly, podle kterých tenhle příznivý rok, co bude trvat na věky, funguje.

V posledu přece nejde jenom o to zajistit náboženský nebo státní provoz, prosperitu a bezpečnost, jakkoli jsou to věci pro zdárný život církve a státu velice důležité. Jde o víc. Bez hlubšího zakotvení se společnost velice snadno zadrhne a zhroutí v prosazování dílčích zájmů. Potřebujeme vzít za svou vizi Jubilejního roku milosti, nechat se vysvobodit ze svázanosti vlastními předsudky, tradicemi a představami o sobě. Potřebujeme si nechat odpustit vlastní dluhy, které máme vůči našim bližním. A pak se nadechnout k novému vykročení.

Nový začátek je možný. Zejména po volbách. Bůh chce být vždycky u toho, když se děje něco nového a nadějného. Takový on je a jiný už nebude. A pokud se najdou lidé, kteří se s Ježíšovou inaugurační řečí ztotožní, kteří stojí o to, aby se na životě církve a společnosti Ježíš podílel, pak je to to nejlepší východisko do budoucnosti.

Co říci závěrem? Vlády mohou být pravicové, levicové, ba dokonce ultrapravicové nebo ultralevicové. S tím je třeba počítat. Žádná ovšem není na furt. Na pořád je jenom jedna vláda, vláda milosrdného a spravedlivého Mesiáše Ježíše. Proto také společně s prvotní církví vyznáváme: Ježíš je Pán. A basta.

PeČ

SPCH 26. 1. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)